

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:
Egész évre ----- 12 s.
Félévre ----- 6 s.
Negyedévre ----- 3 s.
Egy hóra ----- 1 s.
— Egyes szám ára 4 kr. —
Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadtatnak el,
azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.
Mégjelentik mindennap
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeckerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 192. szám.

Csütörtök augusztus 25

Nagybeckerek városának 1899-iki költségvetése.

Nagybeckerek, augusztus 25.

A városi tanács tegnap fejezte be ülésait, melyekben alaposan megvitaták a jövő évi költségvetés egyes tételeit. A városi számvevő most van elfoglalva a költségvetés végleges összeállításával, melyet nyomtatásban megküldenek a helyi lapoknak és a városi képviselőknek. Addig is, míg abban a helyzetben leszünk, hogy a budget egyes tételeit bíráló tárgyává tehesük, csak röviden kívánunk a főbb pontokkal foglalkozni.

Az összes szükséglet 239.479 frt.

Az összes fedezet 113.330 frt.

A hiány . . . 126.149 frt,
mely pótdóval lesz fedezendő.

Ebből esik általános közigazgatási hiányra 97.963 forint, a mely 192.422 frt állami egyenes adó arányában 51%-kal fedeztetik, tehát a múlt évhez képest 5%-kal emelkedik.

A gazdasági hiány 4388 frt, mely 69.964 frt földadó arányában 6%-kal fedezendő, tehát a múlt évhez képest 4 1/2% emelkedés mutatkozik.

Belrendelési hiány 24.191 frt, mely a földadó kivételével 122.461 frt állami adó arányában 20% kal fedezendő. Apadás a múlt évhez képest 1/2%.

Az adófizetők e rideg számokból azt a megdönthetetlen következtetést vonhatják le, hogy a pótdó ismét emelkedik. Szomorú dolog biz az olyan városban, mely egy-néhány középülettel eltekintve semminemű ingatlanal nem rendelkezik. Fokozza az adófizetők kellemetlen helyzetét az az elszomorító körülmény, hogy az állami adóalap, melyre a pótdó kivettetik, mintegy 6000 frttal apadt, ami másfél (1 1/2) százalékos pótdó emelkedésnek felel meg. Azonkívül felmerült számos oly kiadási tétel, melyet tovább halasztani teljes lehetetlenség. Így fel kellett venni a köztetemeti létesítésére 1000 frtot (1 1/2%) s a pénztárak segélyezésére 1400 frttal

több kell. A tanintézetekre ismét 1500 frtnál többet kénytelen a város költeni.

Tehát ismét nagyobbak lesznek a terhek s az adófizető polgár csak azzal vigasztalódhatik, hogy a költségvetés a tényleges, elkerülhetetlen szükségleteknek megfelelőleg van összeállítva.

A gyermekek vallása. A belügyminiszter a gyermekek vallásának a születési anyakönyvbe mi alapon történt bevezetésére vonatkozó feljegyzés tárgyában valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez a következő körrendeletet adta ki:

Az 1894. évi XXXII. és XXXIII. s az 1895. évi XLIII. törvényekkel s az ezek végrehajtása tárgyában 1895. évi 60.000 Bm., 1895. évi 1674. V. K. M. eln. és 1896. évi 56 V. K. M. eln. szám alatt kibocsátott miniszteri utasítások nem tartalmazzak rendelkezést arra vonatkozólag, hogy a születési anyakönyvi bejegyzésben kitüntetettnek az is, hogy a gyermek vallása mi alapon lett az anyakönyvbe bejegyezve, azon esetben,

1. ha a házassalandók között akár az 1894: XXXII. törvények 1. §-a, akár az 1895. évi XLIII. t. c. 27. §-ának 1. kezdése értelmében, születendő gyermekek vallására nézve meg egyezés jött létre, vagy ha a szülők a létrejött megegyezést az 1894. évi XXXII. t. c. 3. § a, illetőleg az 1895. évi XLIII. t. c. 28 § a értelmében később megváltoztatták;

2. ha ily megegyezés hiányában a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek egyikéhez sem tartozó szülő, nevelői gyermekeinek vallását, az 1895. évi XLIII. t. c. 27. § 2. kezdése értelmében a születési eset anyakönyvi bejelentése alkalmával megállapítja;

3. ha a törvénytelen gyermek anyja vagy az, a ki a lelenet vagy általában ismeretlen szülők gyermekét felfogadta, szintén nem tartozik a bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek egyikéhez sem s a gyermek vallását a születési eset bejelentése alkalmával az 1895. évi XLIII. t. c. 29. §-a értelmében megállapítja.

Nincs rendelkezés végre arra vonatkozólag sem, hogy az esetre, ha a gyermek vallása a születési eset bejelentése alkalmával az 1868. évi

LIII. t. c. 18. §-a értelmében jegyeztetik be a születési anyakönyvbe, vagyis ha akár bevett, vagy törvényesen elismert valamely vallásfelekezethez tartozó magán egyén által felfogadott, akár községi elhelyezett lelenet vallásának anyakönyvi bejegyzéséről van szó, az a körülmény, hogy a gyermek vallása mi alapon jegyeztetik be a születési anyakönyvbe, magában a szóban forgó bejegyzésben megjegyzés tárgyává tétessék.

Mint hogy pedig az anyakönyvi bejegyzések törvényszerűségének hatósági ellenőrzése szempontjából kívánatosnak mutatkozik, hogy már magából a születési anyakönyvi bejegyzésből vagy annak kivonatából is megismerhető legyen, hogy a vallás bejegyzése mi alapon történt: a már fentebb idézett 1895. évi 60.000/Bm. számú utasítás 57. §-ának s az 1896. évi 56. V. K. M. eln. számú utasításnak kiegészítéseként ezennel a vallás- és közoktatásügyi s az igazságügyi miniszter urakkal egyetértőleg elrendelem, hogy jövőre ugy az 1-3. pont alatt felsorolt esetekben, valamint az esetben is, ha a lelenet vallása a születési eset bejelentése alkalmával az 1898. évi LIII. t. c. 18. § a értelmében jegyeztetik be a születési anyakönyvbe, a gyermek vallásának mi alapon történt bejegyzése ugyancsak a születési, illetőleg az anyakönyvi lap szélén történt bejegyzéseknél közvetlenül a vallás bejegyzése után mindenkor kitüntetettessék.

Felhívom Cmedet, hogy ezen rendeletmet ugy az anyakönyvi közvetlen felügyelő-hatóságokkal, valamint az anyakönyvvezetőkkel haldéktalanul közölje.

Budapesten, 1898. évi augusztus hó 16-án.

Parczel, s. k.

Az elutasított Ferdinánd. S-ófiából táviratozzák a „B. H.”-nak: Valónak bizonyul, hogy Ferdinánd fejedelem, a mikor Ebsenthalban időzött, lépéseket tett az iránt, hogy Ferencz József király Ischlben fogadja. Az utalkodó azonban Goluchovszky gróf külügyminiszter indítványára kitért a fogadás elől. Okot erre nem annyira Ferdinánd fejedelem megbízhatatlansága, mint inkább a ceteris talákozásról Bécsbe érkezett jelentés adott. Mindazonáltal lehetséges, hogy a jubileumi ünnepekre Bécsbe Ferdinánd fejedelemet is meghívják.

A „TORONTÁL” tárczaja.

Verselő parasztok.

— Szegedi tanyai kép. —

Csak azok a versek kelnek a tanyákon ántudatlan, a szerzők nevének ismerete nélkül, amelyek ották is egyuttal. A másfajta verseknek odakint is meg van a szerzője, de még pedig nagyon is. Van odakint költő, sok. El se hinnék, hogy ép most, mikor a verses irodalom iránt általános közöny mutatkozik, a mezőségek népe mennyire fölkapta ezt a tudományt. Emberek élnek közöttük, többnyire öreg parasztikus emberek, kiknek egyéb kenyérkeresetük sincs, csak éppen a verselés. Irnak a lakodalmakra mondókákat, nemkülönben névnapokra, tórokra és bizonyos, miként ezek a versek odakint jobban tetszenek, mint bármely másfajta. Mivelhogy az ő eszük járása van, az ő élcelődésük jelenik meg a rigmusokban s nem is késnek sikerültebb helyeknek a fejesóválással:

— Az apja teremtésit, de furfangos!

Ilyen például a felső tanyákon az öreg Katona Imre. Verseket szerkeszt a tanya-ablakban s mikor négy oldalra való van belőle, a városba jön és kinyomtatja. Odakint aztán két pénzért meg négy pénzért veszik. Nem kell félreérteni, nem szocialista izü dolgok ezek. Rossz tákolások, de hazafiság sok van bennük

nagyon és Kosuth Lajos neve egyből sem hiányozhatik. Öreg Katona Imre igen büszke a dolgaira s nevét így írja: En, Katona Imre, tanyai költő. Kalapján leginkább nemzetiszin szalag szokott lenni, a mellén néhány alkalmi érem és mint költőhöz illik, kard az oldalán. A kard félig veresre van festve s ha Katona Imre időnkint úgy véli, hogy a hasa veszélyben van, kibuzsa tokjából a fegyvert s mint ország-priatáldja, meghordozza a véres kardot a tanyák között. Így él öreg Katona Imre, ki professzionátusköltő, vannak azonban rajta kívül, kik csak úgy maguknak verselgetnek. Mindenféle papirlapot teleírnak s aztán egymás mulatságára elolvassák. De nevetnek is neki nagyot. Például tavaly Sebők János arról szerkesztett verset, hogy Jézus Urunk mint fogott ki a kukacokon. Mint mindenek okulására alább következik:

A nyécszékilencvenötbe
Sok porkacát vót a főbbe.
Elrágta a kukoricát,
Cauffá tötte a fődmunkát.
Jámor szüzek a kápolnánál
Imádkoztak az Ur Jézusnál.
Jézus nagy fölhöt kerékített,
Röföntő sok esőt ledűtött,
Fojt az eső, mint a paták:
A kukacok fölpukkadtak.

Azt lehet mondani, hogy e magányos vers-faragók leginkább gunyköltőmennyeket csinálnak, már persze ahogy értenek hozzá. Ha bántja valami őket, valamely felelőbb rendelkezés vagy

törvény, arra azonnal van hat vers is a tanyákon. Ez önkénytelen terem s arra az időre emlékeztet, mikor szabad ujság nem lévén, röpke versek paskolták a hatalmasokat. Ami nem kedvük szerint való, azt megverselik. Szeged például mindjárt a nagy víz után vámmal zárta el magát a tulajdon tanyai néptől, hogy a bevételüket fokozza. Odakint pedig van harminckétezer ember, kik ezt azóta semmi módon elfelejtteni nem bírták. Bántja őket a fizetés, még inkább a sok álldogálás, ami a kapuknál van. Ok ugyancsak leginkább hatvársáros napon érkeznek be s ilyenkor négy-öt száz kocsi áll egy kapu előtt. Mig ezt végig vámolják, a vége addig ácsorog és szidja a várost Téli áldatlan, havas hajnali időben van is némi joga ahhoz, hogy mérges legyen. De ebből a versébe nem jut semmi. Abban csak figurás, mint ebben is:

Szeged város le van zárva,
Kapuba az istorásza,
Fölkérdőznek, hogy mit vissz.
Nézik mönnyi pézt fizet?

— Én itt nyóc pár ludat/vizsók,
Nyócvan karajcárt fizetök.
Egy csirkéjér két karajcárt:
Pajtás, nem iszunk pálinkát.

Ez utóbbi szóval azt példázza, hogy mielőtt a városba érne, mielőtt árulhatna valamit, már elszedik vámba a pénzt, előbb a nyoc pár ludat a nyoc hatost, az egy csirkéért az utolsó vasakat s így nem marad garas a pálinkára.

HIREK.

Tájékoztató.

Augustus 29. A közg. bizottság ülése.
Augustus 29. Tanítónő-választás.
Szeptember 5. Törvényhatósági bizottság közgyűlése.
Szeptember 8. Korékpárverseny Nagybeeskereken.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-
tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután
6 óráig; minden délután zuhanyfürdő.

— Személyi hír. Dr. Dellimanics Lajos alispán Rohics fürdőbe utazott.

— A buziási hadgyakorlatok. O Felsőge f. évi szeptember hó 2-án érkezik Buziásra, hol a főispán, alispán és a helyi hatóságok fejei által fogadtatik. O Felsőge itt tartózkodása kizárólag katonai jellegű lesz és legfelsőbb helyről tett rendelkezéshez képest mindennemű tisztelgések és küldöttségek fogadtatása mellőztetik. Ennek következtében sem felekezeti, sem egyéb küldöttségek nem jelennek meg, illetőleg nem fogadtatnak sem a pályaudvaron, sem O Felsőge buziási szállásán.

— Képviselői beszámoló. Rónay János, a lovrini kerület közkezdveltségü képviselője a napokban választókerületében körutazást tesz, a mikor egyuttal megtartja képviselői beszámolóját is. Folyó hó 27-én Kis Özsre érkezik, hol ugyanaz nap este táncmulatság lesz a tisztelőkre. Beszámolóját 28-án d. e. ugyanott, délután pedig Lovrinban és Perjámoson mondja el. 29-én d. e. a két Szent-Péter községbe, délután pedig Sárafalvára rándul. Bogáros, Ujhely, Sándorháza és Egres községekbe legközelebb megy el a képviselő.

— A gazdasági ismétlő iskolák szervezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák szervezése tárgyában egy új szabályrendeletet adott ki. E szerint minden állami iskola mellett, a jövő tanévtől kezdve gazdasági ismétlő iskola állítandó fel. A felmerülő dologi kiadásokról és a szükséges területekről a község tartozik gondoskodni. A gazdasági ismétlő iskolákban, csakis a miniszter által e célra külön engedélyezett tankönyvek használhatók. A gazdasági ismétlő iskolai szorgalmi idő 8 hónapon át tart. Azon községekben, hol iparos tanonciskola nincs, a tanköteles korban levő iparos tanoncok is a gazdasági ismétlő iskolába való járásra kötelezendők. Azon községeket, melyek önjelöltől nem képesek fedezni a gazdasági ismétlő iskolák költségeit, a miniszter a tanfelügyelő ajánlására segíyezni fogja.

— A „Nagybeeskereki Korékpár-Egylet“ folyó hó 28-án d. u. társas kirándulást rendez Lázárföldre. Indulás a Ferencz József térről d. u. 3 1/2 órakor. — A lázárföldi fiatalok ugyanis e napon a bucsu alkalmából jótékonytánc mulatságot rendez, melyre az egyület az elnökség útján meghívta, mit az elnök a t. tagtársaknak ez úton juttat tudomására. — Belépti díj a táncmulatságra személyenként 1 korona. Jó cigányról és bufftról a rendezőség gondoskodik.

Emezt pedig az öreg Mihály írta, kinek más nevét nem is tudom. De alighanem a Bör-csök hadból való. Lent lakik messze a zékányi határ ajján, egész az átokházi pusztá szélén. Kocsival arra járván, a csárdánál megálltunk, miután a kapás hajította a lovakat. O ugyanis annyira tudja válogatni a minél rövidebb utakat, hogy minden helyre elér, ahol csak bort mérnek. A csárdába bemenni nem volt érdemes, mert hétfőn volt az idő, kora délelőtt s néhány kalapjalatt virradt legény még vasárnapról ott maradt. Ténferegték bent, pálinkát ittak, tántorogtak, nem volt már rajtuk emberforma. Szomorú kép, mikor már dologra adott napon mindenki munkában van s e pár erős fiu itt oly gyámoltalan, hogy egy gyermek is fel tudná őket lökni. Társam, ki ismerősebb e tájon, mondta:

— Ni, ahol ül Mihály bácsi.

Csakugyan itt is ott egy öreg eperfa alatt a malomkövön egy ember. Ráhajolt a körre egészen, kis könyv volt a keze előtt, abba betűket irt figyelmesen.

— Az ám — mondta visszaférben a kapás is — ez Mihály. Ejnye de régen nem láttam, ojan valami harminc esztendő körül. Eyször de mögvertük egymást legénykorunkban valami lány miatt. Hej lányosság, lányosság... folytatta nevetve a ismét csak a szomorú borhos folyamodott.

— Mit csinál kend, Mihály? kiállt astán hozzá.

Az öreg ember fölnevet, meg ismét le-
nézett a kis könyvbe.

— Kötök, felelte.

— Verrát?

— Fogyasztási adók Nagybeeskereken.

Nem titok, hogy Nagybeeskerek azon városok közé tartozik, melyeknek nagy a szükségletük, de kevés a pénzök, vagy, hogy szakkifejezéssel éljünk, a — fedezetök. Ebben rejlik oka annak a különösen az adófizetőkre kellemetlen körülménynek, hogy a pótdó évről-évre nagyobb lesz, s immár elért egy oly magasságot, melyet a legmerészebb fináncapacitás sem merne fokozni. Ily körülmények között a város körültekintő polgármestere, a főváros példáját követve, a fogyasztási adókra gondolt, ahol még mindig elég szép jövedelem várható az adófizetők direkt megterhelése nélkül. Dr. Grandjean már ki is dolgozott egy terjedelmes szabályrendeletet az ásványforrás- és gyáriott vizek (szikviz, szikviz pezsgő), továbbá a pezsgőbor után fizetendő városi adóról. E szabályrendelet szerint a város területén elfogyasztott ásványviz után fél literig 1 krajcár, az ennél nagyobb üvegekért 2 krajcár volna fizetendő, az egy literen felül pedig minden fél literre ismét egy krajcár fogyasztási adó esnék. Ugyanennyi fizetendő a szódavizért is. Sokkal magasabb jövedelem várható a pezsgő megadóztatásából, mert, ha a kereskedelmi utazók állításában hinni lehet, az országban kevés olyan város van, melyben annyi habzó serlegét ürítenek, mint minálunk. A négy decilitert tartalmazó üvegek után tíz krajcár, nagyobb üvegek után husz krajcár lesz a fogyasztási adó. Ez áll a magyar pezsgőre. A szabályrendelet igen helyesen még egyszer akkora adót ró a francia pezsgőre, s mi azt tartjuk, hogy az olyan embert, a kinek nem elég jó a magyar pezsgő, nem is kell kimélni. A francia pezsgő után kis üvegenként 20 kr., nagy üvegenként 40 kr. lesz fizetendő. Ertesülésünk szerint tervbe van véve a sörnek külön megadóztatása is.

— Elnökválasztás a kamaránál. A temesvári kereskedelmi és iparkamaránál szeptember hó 1-én d. u. 4 órakor lesz az elnök- és alelnökválasztás.

— Esküvő. Zádor Endre temesvári tanító a napokban esküdött hűséget Pancsován Martin Imre polgári és felsőkereskedelmi iskolai igazgató leányának, Berta kisasszonynak.

— Öngyilkosság. Borbély Antal, egy 22 éves felő-muzslyai legény régóta betegeskedett már. Mintegy két esztendeje gyöttri a lás s nem képes dolgozni, a mit ugy magyarázgatott az anyja, hogy „magyar betegség“ ben szenved. A fiut bántotta a föltevés, mintha ő lustálkodásból kerülő a munkát, mivel pedig az anyai intelmeknek nem akart vége szakadni — tegnap délután felakasztotta magát.

— Az oroszlámosi kasszarablás. Az oroszlámosi kasszarablás ügyében Boróczy Dezső megyei alszámvéző és Thury Mihály pénzügyi számvizsgáló ma Oroszlámosra utaztak, hogy napló szerint konstatalják a hiányt.

— Magyar lányok a Balkánon.

Aki az ország határát elhagyja és a Balkán államok valamelyikébe ér, talál ugyan nagyszámban magyarokat, de sajnos, nagyobbrészt olyanmü foglalkozásban és szolgálatban, melyek csak elszomorítólag hatnak hazafias érzelmeire. Különösen nagyszámban meennek át a B'cskából és Torontálmegyéből Szerbiába és Bulgáriába szegényebb leányok, akiket a szép ígéretek csalogatnak át. Rövid idő alatt azonban csalódással tapasztalják, mennyire rászédáltak. A ruszokki osztr. és magyar konzulátus ez évi jelentésében külön fejezetben emlékezik meg erről a sajnálatos körülményről és többek között ezeket mondja: „A jobb cselédség, különösen a nőnemű, az külföldi. A legnagyobb contingens Ausztria-Magyarország, de különösen Magyarország szolgáltatja. Hogy milyen bánásmódban részesülnek ezek munkaadóiktól, az kiguyol minden leirást. Nagyon kívánatos volna — mondja a jelentés — ha a hatóságok, melyek feljogosítva vannak szolgaszemélyzetnek és cselédségnek a külföldi uti engedélyt megadni, figyelmeztetnék a külföldre kívánkozókat, mily sors vár reájok odakiut. Az illetők magas bérfizetéssel idecsalhatnak, holott nagyon gyakran hónapokon keresztül sem kapnak fizetést és a legrosszabb bánásmódban részesülnek, ki vannak téve a legkülönfélébb veszélyeknek és bántalmazásoknak a megtorlás és jogorvoslás minden reménye nélkül. Miután eléggé kihasználattak, ugy meg betegesdnék, elvetetik tőlük mindenféle holmijuk, irományaik és utilevelők és egyszerűen az ajtó elé állítatnak. Csak ritkán sikerül a konzul segítségét igénybe venni annak is, aki ily intézmény létezéséről tudomással bír, mert a kisebb helyeken, sőt egész környéken nincs konzuli képviselőség, de nagyobbrészt nem is ismerik ezen intézményt. A bántalmazott és kifosztott cseléd most teljesen az eltítés útjára kénytelen magát adni. Olyan helyeken, ahol konzuli képviselőség van, lehet ugyan a policia intervenciója segítségével segítségére lenni az üldözötteknek, ámbár az sem jár sokszor eredményre, elsősorban, mert rendszeren hiányzanak a szükséges eszközök, másodsor sok idő telik el, míg ilyen nehézkes apparátust mozgásba lehet hozni, azután pedig az ilyen esetekben rendszeren a külföldi van hátrányban, és huzza a rövidebbet. Azért tehát a Balkánra kívánkozóknak, kenyérkereset céljából, a leghathatósabbban ajánlatos kívánságukról lemondani és itt valamely szolgálatot elfogadni.“

— Kiállítás Temesvárott. A budapesti m. kir. technologiai iparmuseum által a temesvári kereskedelmi és iparkamara közreműködésével rendezendő munkagép- és eszköz-kiállítás előmunkálatai már annyira haladtak, hogy a tárlat jövő hó első napjaiban okvetlenül meg lesz

— Hát.

— Miről, Mihály bácsi? — szólt át a társam.

— Miről, uram, szólt keserűen vissza az öreg, hát miről lehetne. A vejemről.

— Valami igen rossz veje van neki.

— No.

Ez annyit jelentett: hallgassák mög. A möghallgatásra való dolog itt következők:

1.

Bécsi Ümre okos legény vótá,
Az én lányommal összebarátkoztá.
Mert te aztat párodnak elvötted,
Apját anyját szörnyen csuffá tötted.

2.

Elvitted a kedves szógálóját,
El is vitted véle minden bizodalját.
Lám éceka kilenc óra tájba
Előgyüttél az ipad házára.

3.

A mögváltó istenömet szittad,
A szüvemet így szomorítottad.
Még idővel eztet is mögbánod, —
Nem lössz nékőd nagy epörfás házod.

— Ez egy vers — mondta elégedetten az öreg ember — de van más is. Abban van csak végkép leírva.

— Est halljuk hát.

— No.

1.

Ant gondtad, hogy te okos lössz,
Ha engömet szörnyen csuffá töszd.
Csuffá tötted éppen tenmagadat,
Nem kapod el az én birtokomat.

2.

Ugyan mér nem mondog az anyádaak,
Mér nem irati rád a földet, a házat?
Mert a Jécka, Miska ha mögtunnák,
Bécsi Ümrét bizonyos, hogy mingyár elzargatják.

3.

Poróbájjá most már esősznek mönni,
Poróbájjá a gazdáddal összeverekönni.
Én már nékőd tiszta szüvűl mondom,
Most már terád ninosen sömni gondom.

Az öreg becsukta a könyvet s hosszút sóhajtott:

— No — szólt — most már majd előmék.

— Hát ez a veje kendnek — kérdezte a kapás — akit itt hánytorgat kend, most möre van?

Az öreg embert annyira sziven találta a kérdés, hogy felelni nem tudott rá. Ha szólt, talán a könyve is hullt hozzá azonnal. Csak szótalan mutatott be a nagy újjával a csárda felé, melynek ajtaján át zaggya hangok, káromkodások törtek elő. Ha odabent van a Bécsi Ümre még tegnapról fogva s ez okból szerkesztődött a kétrendbeli vers. A véu embert annyira elfogta az indulat, hogy még csak nem is köszönt, hanem megindult s elhaladt.

Nem sokkal később láttuk a kocsiból, hogy halad az öreg lassan az ezüstszin bomokban, kezében a kis könyv és mentében olvassa a verseket, miket tulajdon fájdalára irt.

T. József.

nyitható. Br. Daniel Ernő kereskedelmiügyi kir. miniszter személyesen fogja a kiállítást megnyitni. Az időpont meghatározását a miniszter magának tartotta fenn. A nagy rendező-bizottság, melynek tagjai Temesvár sz. kir. város, a kereskedelmi és iparkamara, ugyesintén a temesvári szakszervezetek tagjai körül sorakoznak, legutóbb tartotta első ülését, a melyben több a kiállítás szervezését illető kérdés lőn megvitatva. Bár a bizottság, illetőleg a kebelében képviselt testületek működésük legfőbb céljával azt ismerik, hogy e tárlat komoly tanulságai maradandó eredmények kutterfórást képeznek, a külső siker előfeltételei sem fognak hiányozni, a mennyiben minden megtörténik, hogy e kiállítás nemcsak a szorosán vett érdekelté, hanem a nagy közönség szemében is vonzóvá tétessék. A kiállítás területén felváltva katonai és cigányzene fog játszani, e mellett egyéb szórakoztatás, mint dal-előadások, műtechnikai mutatványok stb. is tervbe vannak véve. A vidékről csoportosan felránduló iparosok fogadása és kalauzálása körül felmerülő teendők ellátása naponként váltakozó 2-2 bizottsági tag feladatát képezendő. A kiállítás ügyének minél szélesebb körökben való népszerűsítése a temesvári kamera irodájának jut osztályrésztül. E célból a kamara lelkos felszólításban hathatós közreműködésre hívta fel kerületének valamennyi ipartestületét, azonkívül tisztviselőinek kiküldése által máris igyekszik kerületének nagyobb helyen az illető körök figyelmét ez akcióra terelni. Mint értesülünk, eddig már a verseczi, fehértéplomi, oraviczai és lugosi ipartestületek részéről helyezetttek nagyobb tömegű felrándulások kilátásba és bizton remélhető, hogy a többi testület is megteszi a lehető e kiállítás minél sürűbb látogatása érdekében. Minden jel oda mutat, miszerint gazdasági életünk vezértényezői e kiállítással az iparügyi fellendülés új aeráját nyitják meg.

A vörös pincér bajban. Buziáson járt emberek sokat szeretnek a vörös pincérről beszélni, kit évek hosszú során olyan nimbusz vett körül, hogy szinte elhomályosította a híres vasforrás fényét. Vannak olyan rossz nyelvű emberek is, kik azt regélik, hogy a vörös pincér végkép elhagyta Buziát, s hogy távoztával a vendégek száma nagyon lecsökkent. Ezek az emberek azonban agylyászik rosszul vannak értesülve, mert a „D. K.“ értesülése szerint igenis él a vörös pincér s híven teljesíti kötelességét a jóhírű fürdőben. Most azonban bajba került szegény, kit jelenleg Pocsin Mihálynak híznak. Ugy látzik, rosszul honorálták a szolgálatait, mert kénytelen volt idegenhez nyulni, a mit talán megbocsátottak a „kussajtjai“, de a temesvári törvényszék, mely nem ért tréfát, többszörös lopás miatt elítélte, s most a fogházban elmélkedik azon, hogy: Minek is van szerelem a fürdőben.

Szerelemföltés. Czmiriv Erzsébet szemrevaló menyecske volt M.-Ittebén. Nem csoda tehát, hogy a legények bomlottak utána, a mit a vele vadházasságban élő Simon János nem éppen jó szemmel nézett. Így volt az mult kedden is, midőn részegen tért haza Simon s nejevel addig civődött, míg dühében az asszonyt agyon nem szurta. A dühös szerelme a csendőrség a nagybecskereki fogházba szállította, hol Szilágyi Lajos törvényszéki bíró lezáratta.

Elített szocialista. A „Volkswille“-nek, ennek a folyton izgató temesvári szocialista lapnak ismét baja volt a törvényszékekkel. Sajtórendőri kihágással volt vádolva s ezért Gábrriel József szerkesztő ült a vádlottak padjára. A törvényszék Gábrrielt egy havi fogházra és harminc frt pénzbüntetésre ítélte, a mi ellen azonban Gábrriel fölebbezett.

Gyermek a paprikásban. B. Kovács Sándor m.-ittebei lakos másfél éves leánykája a konyhában játszott, midőn anyja paprikást készített a konyhában. Közben az asszony a lábosban levő forró ételt letette a földre s alig fordult meg, hogy a falon levő tányérokat leszedje és tálalasson, midőn nagyot sikoltott a kis leány. Az anya megfordult s látta, hogy kis leánya a forró paprikába esett, teste pedig borzasztóan össze van égve. A rögtön elhívott községi orvos, dr. Szántó gyógykezelés alá vette a gyermeket, de hasztalan volt minden fáradozása, mert a kicsike 8 napi kínlás után görosök közt elhalt. Az eset megvizsgálása végett Szilágyi Lajos kir. törvényszéki központi vizsgálóbíró a községbe kirándult.

Iskolai értesítések.

I. A községi nép- és gazdasági ismétlő-iskolában.

Az 1898/99-ik tanévre a beiratások szeptember 1., 2. és 3. napján eszközöltetnek délelőtt 8-12-ig, d. u. 3-5-ig; 4-én d. e. 8-12-ig; 5-én d. e. 8 órakor „Veni Sancte“ s utána ismét beiratás lesz d. e. 12-ig. A rendes előadások 6-án, kedden, kezdődnek.

Beiratási díj 25 kr. Tandij 2 frt. Értéstitőért 20 kr. Az országos tanítói nyugdíj alapra 15 kr.

A beiratási, értesítő- és nyugdíj-alapra kitett összeg a beiratáskor azonnal lefizetendő. — A tandij azonban a gondnoknál évközmbe is fizethető.

A hatóság által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal ellátott gyermekek a tandij fizetés alól felmentetnek, de a beiratás-, értesítő s nyugdíjajárulékot minden tanuló köteles fizetni.

Felhivatnak a t. szülők s gyámok, hogy 6-12 éves tanköteles gyermekeiket a mindennapi iskolába a fenti napokon beiratni el ne mulasszák, mert a később jelentkezők szigoruan fognak büntetettetni.

A 12-ik életévet betöltött s általában azon gyermekek, kik a mindennapi iskola egész tanfolyamát bevégezték és valamely más tanintézetben tanulmányaikat nem folytatják, sem pedig iparos avagy kereskedői pályára nem léptek, kötelesek három éven át a gazdasági ismétlő iskolába járni.

A gazdasági ismétlő-iskolai beiratások október hó vasárnapján d. e. 8-12-ig eszközöltetnek. A tanítás november hó 1-én kezdődik, télen heti 5, nyáron heti 2 órán át. Tandij nincs.

II. Az iparos tanonc-iskolában

a beiratások szeptember 13. és 14-én délután 5¹/₂-7-ig eszközöltetnek.

A beiratási, illetve tandij 1 frt 50 kr., mely a beiratáskor lefizetendő. Az előadás szeptember 15-én kezdődik.

Felhivatnak az iparosok, hogy tanoncaikat a fenti napokon beirassák, mert különben büntetettetni fognak.

III. A kereskedő tanonc-iskolában

a beiratások szeptember 13. és 14-én délután 5¹/₂-7-ig tartatnak.

Beiratási, illetve tandij 6 frt, mely félévankint előre fizetendő.

Az előadás szeptember 15-én kezdődik.

Felhivatnak a kereskedők, hogy tanoncaikat a fenti napokon beirassák, mert ellenesetben büntetettetni fognak.

A beiratások az 1898/9-iki tanévre a Miasszonyunkról nevezett iskolában a nővérek vezetése alatt álló nagybecskereki róm. kath. tanintézetben a polgári leány, magán elemi- és népiskolában szept. 1. 2. 3. délelőtt 8-12, délután 3-5 óráig a sárda épületben tartatnak. Szept. 5-én pedig reggel az ünnepélyes „Veni sancte“ a pléb. templomban tartatik meg, mely után az előadások kezdődnek.

A nagybecskereki izraelita VI. osztályu népiskolában a beiratás f. hó 30-ától szeptember 1-éig tart. Az oktatás már szeptember 1-én kezdődik.

A nagy kikindai állami polgári leányiskolában a jövő tanévre a növendékek beírása szept. 1., 2. és 3-án délelőtt 8-12 óráig történik; 5-én délelőtt tartatnak a javító-, pótló- és felvételi vizsgálatok. Az I. osztályba felvétetnek az oly növendékek, kik az elemi iskolák IV. osztályát sikerrel elvégezték s erről bizonyítványt mutatnak fel. Azon növendékek, kik elemi iskolai előtanulmányaik alapján valamely felelőbb osztályba kívánának felvétetni, — szigorú felvételi vizsgálatot tartoznak kiállani, mely különösen a tanított tananyag azon részére terjed ki, melyet az elemi iskola 5. és 6. osztálya nem ölel fel, s mely a polgári iskolában a továbbtanulás alapját képezi. A felvételre kötelek a növendék szülei, gyámja, vagy azok megbízottjainak kíséretében megjelenni és keresztlevelét vagy születési bizonyítványt, iskolai és oltási vagy újraoltási bizonyítványt bemutatni.

Az évi tandij beiratási, értesítői díj s az orsz. nyugdíjalapra a 15 kr., összesen 7 frt 15 kr., a beiratásnál egyszerre fizetendő.

Szegénysorsu „jó“ magaviseletű tanulók, kik legalább jó bizonyítvánnyal bírnak, tandijjelen-gedésért folyamodhatnak.

Tanítással foglalkozó szülők gyermekei szegénységi bizonyítvány nélkül is felmentetnek a tandijfizetés alól.

Vidéki tanulók teljes ellátásra nézve a beiratásnál nyerhetnek felvilágosítást.

Táviratok.

Minisztertanács Budapesten.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák és a magyar miniszterek ma délelőtt folytatták a tanácskozást. Este tiszteletükre báró Fejérváry honvédelmi miniszter ebédet ad. Az osztrák miniszterek holnap este utaznak vissza Bécsbe.

Bethlen gróf meghalt.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gróf Bethlen András, volt földmívelésügyi miniszter 50 éves korában Bethlenben hirtelen meghalt. Temetése szombaton megy végbe.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, aug. 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy a „Gaulois“ szerint Pellieux tábornok tegnapi vallomása, melyet a katonai vizsgálótanács elől tett, nagyon terhelő Eszterházy magánéletére. Ugyanazon lap állítja, hogy Eszterházy büntetése analog lesz Piquart büntetésével.

A tözederől.

Budapest, augusztus 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv kielégítő, forgalom 35.000 mm. Kötetett:

Buza márciusra	8:31— 8:32
Buza szeptemberre	8:41— 8:42
Tengeri 1899 májusra	4:41— 4:43
Tengeri augusztusra	5:45— 5:50
Tengeri szeptemberre	5:05— 5:10
Zab szeptemberre	5:35— 5:40

VASUT-ÜGYEK.

123.507/98.

Magy. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Zólyom állomáson előállítandó következő épületek és építmények, u. m.: egy huszonhatállásu mozdony-szin, két mozdonyfordító-korong alapzat és ciatornázás létesítésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatósága magas építványi ügyosztályában (Teréz körút 56. sz. III. em. 13. ajtó) és Miskolcson az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1898. évi szeptember hó 7-én déli 12 óráig benyújtandók alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz körút 56. sz. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok 50 kros, az ajánlat mellékletei ivenként 15 kros béléggel ellátva és lepecsételve következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a zólyomi új mozdony-szin előállítására“.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1898. évi szeptember 6-án déli 12 óráig 3000 frt, azaz háromezer o. é. frt bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állam letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett ártályam szerint számíttatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénsek térti verénnyel adandók fel.

Budapest 1898. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Hirdetések.

Alibunári házk. főszolgabíróaságtól.

920. szám házk. 898.

737-11

Idézés.

Brostyáncz Moisz, mint a Kevi Szőlős községi 116. számú Brostyáncz-féle ház közösség ismeretlen tartózkodású család tagja ezennel felhivatik, hogy e házközösség megszüntetése céljából 1898. évi október hó 1-ső napjának délelőtt 9 órájára Kevi-Szőlős község házához kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Mircea Dimitár Dimitár keviszőlősi lakost, mint a részére kinevezett gondnokot célszerű képviselőre utasítsa, ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Alibunárott, 1898. évi augusztus hó 22-én.

Napholez Lajos,
házk. tb. főszolgabíró.

726. tkvi szám. 1898.

738-1.1

Arverési hirdetmény és arverési feltételek.

A nagybecskereki kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtónak Magyarov Vlada, Magyarov Hermina és Krsztits János ügyvéd mint ügygondnok által képviselt Varju János ismeretlen örökösei végrehajtást szenvedő elleni 147 frt 78 kr. tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Szb-Ittebe község 1450. sz. tjkvben 1224., 1225. hrsz. 635. ö. i. sz. ház és 225 □ ölnyi beltelek 638 frt kikiáltási árban 1898. évi szeptember hó 9-ik (kilencedik) napjának d. e. 10 órájkor Szb-Ittebe község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitiűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 63 forint 80 krajcárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. miniszteri rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt N.-Beckereken a kir. trvszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi június hó 6-án.

Dr. Selymessy,
kir. tvszéki bíró.

Egy francia nevelőő alkalmazást keres egy intelligens családnál.
Czlm a kiadóhivatalban.
736-11

7766. tkvi szám. 1898.

736-1.1

Arverési hirdetmény.

A török-becsei kir. járásbíróaság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Heumann Mór török becei lakos önkéntes árverési ügyében a m. kir. államkincstár Bischitz Salamon és fia késedelmes vevő ellen visszárverést kérvén az aracsi község határában fekvő 3852 sz. tjkvben A I. 1-5. sorsz. 5618/203, 5618/293, 5619/181, 5619/138. és 5619/142. hrsz. a felvett ingatlanok, még pedig akként, hogy a bejegyzett terhek az árverés után is a birtokon maradjanak, 488 forint kikiáltási árban 1898. évi szeptember hó 6-ik napjának délelőtt 9 órájkor Aracs község házában árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandialis (maradvány) földek után lejárandó váltás tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a tbcsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kap-

csán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó rétszletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek fentiekén kívül a következők:

Vevő az árverés jogerőre emelkedése után a megvett ingatlan birtokába lép és ez időtől fogva annak haszna is őt illeti.

Vevőnek a vételi bizonylat az esetben fog kiadtni, ha az árverés napjától számított 8 nap alatt előterjesztés, illetve 15 nap alatt utóajánlat nem tételik.

Vevő tartozik az épületeket a birtokba lépés után tízkár ellen biztosítani és a biztosítási bárcaát a tkvi hatóságnál letéteményezni, bárcaát csak a vételár teljes lefizetése után kívánhat vissza.

A tulajdonjog vevő javára csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog bekebelezetni.

A mennyiben vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, az általa megvett ingatlan bármelyik érdekelt fél kérelmére vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb el fog árvereltetni.

A mennyiben pedig az újabb árverés folytán az ingatlan olcsóbb áron adatnék el, a különbözetet a korábbi vevő tartozik megtéríteni.

Az államkincstárnak visszárverési kérvényi költsége 5 frt 50 krban állapítatik meg késedelmes vevő ellen.

T.-Beceán, a kir. járásbíróaság, mint tkvi hatóságnál, 1898. évi július hó 30-án.

Jakabffy Titus kir. bíró helyett:

Kopacz,
kir. aljbíró.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a
Gizella-parton 2755. sz. a. Kurländer-udvar Telefon 89. sz.

elsőrendű **Százaz tűzifa**

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb **porosz szalon-köszön**

számára második előrusító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Korona-utca 585. szám alatti eddigi faterlepemen ezután is
elsőrendű **tűzifa és valódi porosz szalon-köszön**
szolgáltatók ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután is tartsa meg irántam.

663-75.9

Kiváló tisztelettel

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynehány ujonnan épült üzlethelyiség bérbeadandó.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági. építkezési
és egyéb nyilvános célokra
kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi,
gazdasági és gyári
tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pócegödör tisztító készülékeket, utcai
öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

126-40 81

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. —